

ת"פ 5511/01/18 - מדינת ישראל נגד נתיבות רבקה

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו
ת"פ 5511-01-18 מדינת ישראל נ' נתיבות רבקה

בפני
בעניין: כבוד השופט אורן שגב
מדינת ישראל

המאשימה

נגד

נתיבות רבקה

הנאשמים

גזר דין

1. בישיבת ההקראה שהתקיימה בפניי ביום 26.03.19, הורשעה הנאשמת, על פי הודאתה, בעובדות כתב האישום המתוקן, קרי: אי תשלום שכר לעובד עד ליום הקובע (אישום ראשון), מעסיק שניכה סכומים משכרו של עובד ולא העבירם ליעדם בתוך 30 ימים מהיום שבו רואים כמולן את השכר שממנו נוכה (אישום שני), ואי מסירת תלושי שכר בניגוד לסעיף 25ב (א) (1) לחוק הגנת השכר תשי"ח - 1958 (להלן - **החוק**) (אישום שלישי). כל אחד מהצדדים טען לעונש.
2. **בא כוח המאשימה** טענה, כי מדובר בכתב אישום המכיל 3 אישומים, כאשר על פי עובדות כתב האישום הראשון, במהלך התקופה הרלוונטית כשנתיים הנאשמת שילמה ל- 17 עובדים משכורות באיחור, כפי שמפורט בנספח א' לכתב האישום; לפי האישום השני, הנאשמת ניכתה סכומי כסף עבור קרנות פנסיה והשתלמות משכרם של העובדים כפי שמפורט בנספח ב' ולא העבירה את סכומי הכסף ליעדם במועד, ולפי האישום השלישי, הנאשמת לא מסרה לעובדת בשם איילת חפץ תלושי שכר בחודשים, כפי שמפורט בנספח ג' לכתב האישום.
3. האישומים כוללים יחידות עבירות רבות: האישום הראשון כולל 168 יחידות עבירה, האישום השני - 359 יחידות עבירה והאישום השלישי - 11 יחידות עבירה. בנוגע למספר יחידות העבירה באישום השני, ציינה ב"כ המאשימה כי היא אינה עומדת על פיצול דוחות הדיווח שבגינן נוכו כספים לעובד מסוים באותו חודש ולכן תטען בהתייחס לכל הסכום שנוכה בחודש מסוים לאותו עובד וזה נותן לנו את מספר 359 יחידות עבירה במקום 627 שצוין בכתב האישום המתוקן.
4. בנוגע להבניית הענישה בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין, טענה ב"כ המאשימה שעסקינן בעבירות המצויות ברף החמור ביותר של עבירות על חוקי מגן. מטרתו של חוק הגנת השכר הינה להסדיר את שכר העבודה ויתר התשלומים הנלווים אליו ולא ניתן להפחית מחשיבותו של החוק כשמו כן הוא חוק מגן. תכליתו של החוק בהקשר של העבירות שלנו הינה שמירה על זכויות סוציאליות בסיסיות של העובדים ולכן לא ניתן להקל ראש בעבירות על החוק. לדבריה, ניתן להשוות להכנסת יד מכיס העובד בין אם במחשבה פלילית או לעצימת עיניים ומדובר בעבירות כלכליות

שהדרך למניעתן ולהרתעת מעסיקים היא הטלת עונשים כספים משמעותיים. עוד הוסיפה, כי אי תשלום השכר במועד פוגע בוודאות של העובד כי יקבל את התמורה עבור עבודתו במועד הקבוע בדין וניתן ללמוד על החשיבות היתרה שהמחוקק ייחס לעבירה זו לפיה הקנס הגבוה שנראה לנכון לקבוע לצד החוק בנוסף לעובדה כי קבע שאין המדובר בעבירה מנהלית.

5. לגבי העבירות נשוא האישום השני, הוסיפה, כי ניתן ללמוד מחומרת העבירה מהעונש המקסימלי שנקבע בצדה בכל יחידת עבירה וכמו כן אי העברת כספים שנוכו במועד, פסול משני טעמים, ראשית מן הטעם שהמעסיק מחזיק בידיו כספים שכלל לא שייכים לו ושנית מאחר שבמחדל זה מעמיד המעסיק בסיכון את הכיסוי הפנסיוני שמונה לעובדים.

6. באשר לאי מסירת התלושים אשר בוצעו במקרה זה במשך תקופה ארוכה של 11 חודשים, הפנתה לפסק דין של בית הדין הארצי, שם נקבע כי תלוש שכר אמור לאפשר לעובד לזהות את מרכיבי שכרו על מנת שיוכל להבין כיצד חושב השכר ולהלין במידת הצורך בזמן אמת על חוסרים או אי דיוקים. עוד הוסיפה, שמדובר בעבירה של אחריות כבידה קפידה אשר לא נקבע בצידה קנס מנהלי, ובשני אלה יש להעיד על חומרתם. מכל האמור לעיל, טענה, ניתן להסיק עד כמה היקף הפגיעה בערך החברתי הוא חמור.

7. באשר למדיניות הענישה הנהוגה לגבי העבירות של תשלום השכר לעובדים באיחור, הפנתה ב"כ המאשימה למספר פסקי דין: ת"פ 62596-03-14 **מדינת ישראל נ' פאוואר בע"מ**, שם נקבע כי מתחם הענישה ההולם עת היה מדובר ב-5 יחידות עבירה של 2 עובדים והלנת שכר של 5 חודשים, הוא 226 אלף עד 300 אלף ₪ ונפסק קנס בסך 263 אלף ₪; ת"פ 59850-01-16, שם נקבע כי העונש ההולם עבור 3 יחידות עבירה, כאשר היה מדובר בעובדת אחת ב-3 חודשים נע בין 20 אחוז ל-50 אחוז ונפסק קנס בסך 90 אלף ₪ ות"פ 37710-08-17, שם נקבע כי הקנס הכספי ההולם ביחס לתקופה של שנה ו-15 עובדים הוא 60 אלף ₪.

8. באשר לעבירות של ניכויים מהשכר הפנתה לת"פ 21879-04-16, שם המאשימה טענה עבור 58 יחידות עבירה, בית הדין קבע שהמתחם נע בין 10% ל-20% מהקנס המקסימלי עבור 8 יחידות עבירה כמספר העובדים ונפסק קנס בסך 904 אלף ₪; בת"פ 60412-01-18 **מדינת ישראל נ' אייזנמן**, שניתן ממש לאחרונה בינואר, נגזר על הנאשם בהסדר סגור עבור 20 יחידות עבירה 30 אחוז מהקנס המקסימלי עבור כל יחידה ונפסק 6,780,000 ₪; ת"פ 23699-06-17 נפסק קנס בסך 376,500 ₪ בגין 23 יחידות עבירה; ת"פ 51823-11-11, דובר על 6 יחידות עבירה, נפסק קנס בסך 56,500 ₪.

9. ביחס לעבירות של אי מסירת תלוש שכר, הפנתה ב"כ המאשימה לת"פ 41064-10-13, שם דובר על אי מסירת תלוש במשך חודשיים ונקבע מתחם בין 70% ל-90% מהקנס המקסימלי עבור יחידת עבירה ונפסק קנס בסך 10,220 ₪; בת"פ 63228-10-15 נפסק קנס של 5,000 ₪ בגין עבירות של אי מסירת תלושים למשך 3 חודשים רצופים.

10. ב"כ המאשימה טענה כי כל יחידת עבירה מהווה אירוע נפרד והפנתה לת"פ 23145-11-11, שם נקבע כי מדובר ב-3 עבירות שמהוות 3 אירועים נפרדים ולא ניתן לראות בהם אירוע אחד; בת"פ 11636-11-14 נקבע שעבירות של ניכוי סכומים מבלי להעבירם ליעדם אינן אירוע אחד וכל אחד מהחודשים מהווה אירוע בפני עצמו.

11. עוד הוסיפה, כי גם אם בית הדין יחליט שכל יחידות העבירה בכל אישום מהוות אירוע אחד, המאשימה תפנה

לפסיקה בעניין חדוות הורים, שם נקבע כי משמעות ההקלה במספר מעשים כאירוע אחד, אין משמעה כי מתחם העונש ההולם בגין מכלול האירוע יוגבל בעונש המרבי בגין עבירה אחת.

12. ב"כ המאשימה הוסיפה, כי יש להתחשב בכך שמדובר בריבוי עבירות ולא במעידה חד פעמית ובכל מקרה ולכל הפחות המאשימה טוענת שאם ייקבע שכל יחידות העבירה מהוות אירוע אחד, יש להתחשב במספר העובדים והחודשים כנסיבה לחומרה בעת גזירת העונש.

13. לגבי הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה בנוסף לעובדות המוסכמות שהוגשו בפני בית הדין, אני טענה, כי מאחר ועסקינן בטענה בדבר תקציבים ממשרד החינוך, הרי שהקפאת התקציב ע"י משרד החינוך נבעה בעקבות ליקויים שהיו בעמותה, שכללו בין היתר הלנת שכר ואי העברת כספים כדין (נספח ב' במסמכים אשר הוגשו לבית הדין בעובדות המוסכמות) ומאותם מסמכים שהם בעצם דוחות ביקורת שבוצעו בעמותה, ניתן ללמוד שהתנהלות העמותה לקתה בפגמים עוד בטרם הקפאת התקציב. העמותה לא הפרישה כספים מקרנות ההשתלמות ואחריה באופן קבוע מביצוע תשלום השכר לעובדים.

14. על פי חוק הפיקוח על בתי הספר, מוסד חינוכי שמקבל תקציב ממשרד החינוך מחויב לשלם למורים על פי הכללים הרשמיים. לעניין הביקורת שננקטה בעמותה מטעם משרד החינוך וכפי שניתן לראות בדוחות במשך השנים 2009 עד 2015, נמצאו ליקויים בהתנהלות העמותה בכל הנוגע לתשלומי השכר והעברת הנתונים העברת הניכויים לדוחות הביטוח. בעקבות נתונים בעייתיים אלו, העמותה נדרשה לבצע השבה של כספים למשרד החינוך אך היא התעכבה ולא שיתפה פעולה ומשכך הוקפא התקציב. לאחר השבת הכספים העמותה חזרה לקבל תקציב שוטף.

15. המאשימה טענה כי לאור החומר שהוצג, אין מדובר בכשל נקודתי אלא בהתנהלות שיטתית וזאת מאחר וזה נמשך לאורך זמן ואף לפני הקפאת התקציבים במשרד החינוך. מדובר בעבירות מהותיות אשר היתה מודעות מטעם מנהלי העמותה לגבי ביצוען. מדובר בריבוי עבירות וריבוי אירועים שכן משך התקופה הארוכה בה שולמו המשכורות באיחור לעובדים בנוסף למספר הגבוה של העובדים והחודשים וכל שלושת האישומים מעידים על כך.

16. באשר לנסיבות האישיות של מבצעי העבירה, טענה ב"כ המאשימה, כי בתי הדין עמדו פעם אחר פעם על כך שיש להשית עונשים שיהפכו את העבירות על חוקי המגן לעבירות כלכליות שאין כדאיות לבצען וזאת על מנת ליצור הרתעה.

17. ב"כ המאשימה טענה כי לנאשמת אין הרשעות קודמות. החומר שבתיק העיד על התנהלות בעייתית וליקויה אך מאידך יש להביא בחשבון שמדובר במוסד חינוכי והנאשמת הודתה באישומים ללא ניהול הוכחות ובכך נחסך זמן שיפוטי יקר.

18. באשר למצב הכלכלי של הנאשמת, רואת החשבון ציינה בדוח אשר הוגש גם מצד העובדות המוסכמות כי מצבה הכלכלי של העמותה סביר אך גבולי. המאשימה תציין כי אין באמירה זו כדי למנוע השתת עונש הולם ומרתיע בהתחשב בחומרת העבירות והוסיפה, כי ככל שיוצגו טיעונים או מסמכים נוספים במסגרת הטיעונים לעונש, המאשימה תבקש רשות להתייחס אליהם.

19. לעניין גזירת העונש, טענה ב"כ המאשימה כדלקמן:

בהתייחס לאישום הראשון של עבירות של תשלום שכר לעובדים באיחור של 90 יום, המתחם הראוי הוא בין 40% ל -

60% מהקנס המקסימלי לכל יחידת עבירה, ולאחר חישוב, המאשימה תבקש להשית 50% מהקנס היינו - 6,325,200 ₪;

20. **בהתייחס לאישום השני**, מתחם הענישה צריך לנוע בין 40% עד 60% מהקנס המקסימלי ביחס לכל יחידת עבירה וביקשה להשית 50% מהקנס, קרי, לאחר חישוב - 202,835,000 ₪. ב"כ המאשימה הוסיפה, כי לפנים משורת הדין, החישוב אינו על פי הקנס שקבוע בחוק בנסיבות מחמירות.

21. **בהתייחס לאישום השלישי** - המאשימה טענה כי מתחם הענישה צריך לנוע בין 40% עד 60% מהקנס המקסימלי וביקשה להשית 50% מהקנס - 80,300 ₪.

22. בנוסף המאשימה ביקשה לחייב את הנאשמת לחתום באמצעות מנהליה על התחייבות להימנע מביצוע עבירות נוספות לפי חוק הגנת השכר למשך 3 שנים, שאם לא כן, יוטל עליה הקנס המקסימלי וזאת על פי סעיף 72 לחוק העונשין.

23. **ב"כ הנאשמים** הגיש בהסכמת ב"כ המאשימה טיעונים בכתב, וזאת על מנת לחסוך מזמנו של בית הדין. כמו כן, צרף פסיקה רלוונטית וקובץ טיעונים לעונש. עוד צרף מכתב שקיבל ברגע האחרון מהרבנית מזרחי.

24. בכתב הטיעונים לעונש, טענה הנאשמת בתמצית, כי המסכת העובדתית המתוארת בכתב האישום מהווה אירוע אחד, המשבר הכספי החמור אליו הנאשמת נקלעה נבע בין היתר בשל הקפאת התקציב ממשד החינוך, מצבה של הנאשמת היום יכול בקלות רבה להידרדר לכדי חדלות פרעון, קיימת הצדה לחרוג לקולה ממתחם הענישה משיקולי שיקום, יש לקחת בחשבון את מטרת הנאשמת, הצלחותיה והישגיה בשיקומן של נערות רבות ממשפחות מצוקה ומאמציהם של הנוגעים בדבר להבריא אותה, לרבות החלטת הרב מזרחי בדבר מחילת חובות והלוואת כספים פרטיים וכן העובדה שהמחדל הוסר זה מכבר.

25. בנוסף, נשמעו מטעם הנאשמת עדים לעניין העונש. הגב' אלישבע נטף, מנהלת הסמינר לבנות של הנאשמת ומנהלת פדגוגית, העידה כי בית הספר נוסד לעזור לבנות מבתים ומסביבת מצוקה סוציאקונומית ולהעלות אותן על דרך המלך על מנת שלא תהינה נטל על הציבור; בית הספר הוא אחד היחידים במגזר החרדי שמגיש את תלמידותיו לבחינות בגרויות ברמה גבוהה ועד היום רשם הצלחה מרובה וגבוהה.

26. עוד הוסיפה, כי כ- 90% מהתלמידות מכלל האוכלוסייה עוברות את הבגרויות ויש 0% נשירה. תוצאות אלה מושגות בזכות העבודה הפרטנית עם כל אחת מהתלמידות, שיצאו מקרבן עד היום בין היתר עורכות דין, מנהלות ומורות. מדובר בבנות שבאו ממשפחות של סמים ומצוקה ולמלא בית הספר היו מוצאות עצמן ברחוב.

27. לשאלת בית הדין הבהירה, כי מדובר באוכלוסיית בנות שבשנותיו הראשונות של המוסד החינוכי הוגדרו, רובן ככולן, כנוער בסיכון. כיום החלוקה היא שכמחצית התלמידות עונות להגדרה זו. המקום מהווה בית והצוות החינוכי נוהג לארח בביתו נערות בשבתות ובחגים, ככל שאין להן בתים לחזור אליהם. הרבנית מזרחי היא זו שמחתנת אותן במשך שנים, נותנת להן מוצרי חשמל, שמלות כלה וכו'. הרבנית רבקה מזרחי והרב משה חי מזרחי הם שבנו את המקום ומכרו את כל מה שהיה להם בחיים על מנת להקים את המקום. לפני 65 שנה הם באו להפריח את השממה של בת ים, זה היה הרב הראשון והוא עדיין נמצא. הוא אחד הרבנים הכי וותיקים בארץ אם לא הוותיק שביניהם שמסרו את כל שיש להם. בביתם יש כיסאות פלסטיק, הם לא צריכים שום דבר מלבד חינוך לבנות ישראל שהם עושים

באמצעות המוסד שאנו מדברים עליו.

28. עוד הבהירה, כי הרבנית מזרחי, אשה בשנות ה-80 לחייה, רצתה להגיע אך שברה את היד וגם מצבה הנפשי אינו שפיר לאור הלחץ שכתב האישום וההליך הפלילי יצרו. כשנשאלה כיצד התמודדה הרב מזרחי ורעייתו בזמן שהעמותה לא יכלה לשלם משכורות עקב העובדה שמשרד החינוך עצר את התקציב, השיבה, כי הם לקחו הלוואות ושעבדו את הפנסיה של הרב בשנים שהוא עבד והם חילקו לכל המורות שהיו צריכות כסף במקום הזה.
29. שנייה העידה הגב' פנינה עבוד, מורה לאנגלית וליסודות העברית ומשמשת כסגנית מנהלת. הגב' עבוד העידה כי היא עצמה אשת אברך הלומד בכולל והיא מפרנסת לבד את 9 ילדיהם. בתקופה בה משרד החינוך הקפיא את התמיכה הכספית, העידה שקיבלה מהרבנית מזרחי תמיכה כספית מכספה הפרטית ומגמ"חים והלוואות שנטלה כדי לא להחסיר כסף מהמורות ובזכות אותה תמיכה הצליחה לשרוד באותה תקופה. עוד העידה כי ידוע לה שמורות נוספות שנקלעו למצוקה כלכלית קיבלו עזרה מהרבנית מזרחי.
30. שלישית העידה ר"ח גב' אביגיל שקוביצקי, שהעידה כי היא בעלת משרד רואי חשבון גדול שעובד בעיקר עם מוסדות חינוך ורווחה, שמדיניותו היא שמי מלקוחותיו שלא מתיישר, לא משתפר ולא מבריא את המקום, המשרד נפרד ממנו. בהקשר זה העידה, כי בשנים 2016, 2017 ו-2018 הנאשמת מתנהלת בצורה שונה לחלוטין מההיסטוריה הלא טובה שלה.
31. עוד העידה כי הנאשמת נוהלה בעבר מבחינה כלכלית בצורה לא מקצועית כי מדובר באנשים שמבינים טוב בחינוך ונשמה אבל לא בכסף. גם אנשי המקצוע שליוו אותם שיתפו איתם פעלה ולא הסבירו מה זה חוק ומה זה לוח זמנים. כיום, טענה, רואי החשבון של הנאשמת מוודאים העברה במועד של כספים לפנסי ומבצעים את זה בקלות רבה מול משרד האוצר. מזה 3 שנים משולמות כל המשכורות בזמן, והניכויים מועברים בזמן והפחד והחשש לא לפגוע חלילה בעובדת זה בראש מעייני ההנהלה.
32. במטרה להבריא את הנאשמת, הוחלפו חברי ועד ומונה מנכ"ל חדש, והרב מזרחי הזרים לעמותה כמעט 2 מיליון שקלים. בתחילה סברה, כי יש לפעול לפירוק העמותה, אך משפחת מזרחי התעקשה לא לקבל את המלצתה המקצועית ובחרה לא לעבוד עם השכל אלא לעבוד עם הלב ועם המצפון ולהיכנס בעיניים פקוחות לתיק הלא פשוט. מדובר בעמותה, בלי מבנים, אין לה מה למכור ומה לממש, מדובר בעמותה של תכונים שלא מצליחים לגייס תרומות רק ישיבות ותלמודי תורה וחינוך מיוחד משכך לא ראתה אופק. לאחר שהם קיבלו החלטה להמשיך את הפעילות של העמותה היא ביקשה מהרב מזרחי למחול על מיליון שלוש מאות אלף שקלים שהלווה לעמותה. הפעולה נדרשה על מנת להגיש דו"ח פיננסי מול משרד החינוך. בזכות פעולה זו הנאשמת נמצאת היום במצב סבירה אך גבולי.
33. מאז העמותה מסיימת באיזון, אך עדין קיים גרעון של 700 אלף ₪ שיהיו חייבים לסגור אותו בתוך שנה. לפיכך, טענה, שאם יושת על העמותה קנס שהיא לא תוכל לעמוד בו, היא לא תמשיך להתקיים.
34. ר"ח שקוביצקי הוסיפה לעניין גובה הקנסות, כי למיטב ידיעתה עמותות שקיבלו קנס גדול סופם היה פירוק, וכי עמותת מגדלות שהובאה כדוגמה ע"י ב"כ המאשימה, שהושת עליה קנס בסך 900 אלף ₪, מנהליה ברחו כשהם מותירים אחריהם חובות; העובדים לא קיבלו את שכרם, הקופות ריקות והקנס בסופו של דבר לא סייע לעובדים. עוד הוסיפה, כי היא מכירה עמותות שנקבע להם עשרות מיליוני שקלים על ידי המאשימה, ובסופו של דבר נפסק

להם עשרות אלפי ₪ בלבד ובכך אפשרו לעמותות להשתקם ולהמשיך קדימה, כי עונש לגוף שמתפרק זה עונש לחלל האוויר ולכן ביקשה לאפשר לנאשמת, שעלתה על דרך המלך במאמץ גדול בתושייה, השיגה תקציבים חדשים ממשרד החינוך, פתחה כיתות אתג"ר (כיתות מיוחדות) ונצמדת למספר תקנים שמשרד החינוך מאשר, אופק בריא וזכות קיום.

35. עוד העיד הרב מזרחי, שסיפר כי הנאשמת הוקמה ע"י אביו בן ה-92, שמכהן 70 שנה כרב ואת כל הפנסיה שלו וכל מה שהיה לו ולרעייתו נתנו לעמותה. הרב מזרחי סיפר כי אמו מאמינה שכל נערה זכאית לקבל חינוך והזדמנות להינשא ולהקים משפחה ולכן פתחה ביחד עם אביו את התיכון ובתי ספר וגנים. היא הסתובבה בשנותיה המוקדמות של המדינה ברחובות ואספה ילדים לבית הספר, דבר שהציל אותם מלהסתובב ברחובות.

36. היא נתנה לבנות ספרדיות, שלא קיבלו אותן לתיכונים, אפשרות ללמוד ותמיד בערבי חג ארחה ילדים שלא מצאו מקום לחגוג בו את החג. הרב מזרחי הסביר כי אמו היא אשת חינוך שלא התנהלה נכון מבחינה כספית, אך סירבה ללכת להליך של פשיטת רגל ולכן הוא והוריו שילמו מכיסם עד הפרוטה האחרונה לכל מורה שלא קיבלה את מה שמגיע.

37. הוא עצמו משכן אני הבית שלו והוא ורעייתו, עובדת משרד החינוך ונכה מאה אחוז בשל מחלת טרשת נפוצה, השקיעו את כספם במפעל החיים של הוריהם.

38. נכון להיום, העיד, הנאשמת נמצאת בהליך שיקום. בעצת רו"ח שלו, הוא מחל על חוב של הנאשמת כלפיו בסך 1,300,000 ₪ ויש לו עוד הלוואה עומדת בסך 700,000 ₪ כלפי העמותה. העסק היום עובד ופורח, לא חייב לאף אחד כסף, וחבל להרוס אותו, הסביר.

39. לשאלת בית הדין הבהיר, כי יש בעמותה כ-350 בנות בסך הכול שמקבלות קורת גג חינוכית מגיל שנתיים עד גיל 18 וכן יש כ-35 עובדים שהעמותה מפרנסת.

40. אחרון העדים היה מר ישי אשכנזי, מנכ"ל הנאשמת, שהעיד כי הוא דואג לתשלומי משכורות והפרשות לפנסיות מול ההכנסות כמובן ומעריך שהעמותה יכולה לעמוד בקנס של 50 אלף ₪ ב-10 תשלומים, וכי כל קנס מעבר לזה יכול להוציא אותנו מאיזון שוטף. עוד העיד, כי העמותה מקבלת תקציב רק ממשרד החינוך ביחס למספר התלמידות. כ-85% מהתקציב מיועד לתשלום שכר למורים ו-15% לתפעול וצוות שאיננו צוות הוראה.

41. ב"כ הנאשמת ביקש להפנות לת"פ 37710-08-17 (כב' הש' זלמנוביץ גיסין) מיום 4/2/19 וטען, כי מדובר בנסיבות דומות וכי לנאשמת בתיק זה יש נסיבות לקולא ביחס לנסיבות שהיו רלוונטיות לתיק הנ"ל.

דין והכרעה

42. העבירות בהן הורשעו הנאשמים הן על חוק הגנת השכר, שהנו אחד מחוקי המגן במשפט העבודה. מכאן, שלא ניתן להקל ראש בעבירה על הוראותיו, והענישה הכבדה שהמחוקק ראה לנכון לקבוע לצד העבירה על הוראות החוק, מטיבה לבטא זאת, כמו גם העובדה שלא מדובר בעבירה מנהלית. אין צורך להכביר מילים על חשיבותו תשלום שכר עבודתו של עובד במועד וגם לא על חשיבות מתן תלוש שכר מידי חודש, שישקף לעובד לא רק את התמורה לה הוא זכאי אלא גם את צבר זכויותיו השונות, המוצאות את ביטוין

הרישומי בתלוש (ע"ע (ארצי) 184/09 פיודור קרבצ'נקו נ' חברת השמירה בע"מ (18.12.2011)

43. בדב"ע 3-237/97 עזרא שמואלי ואח' נ' מדינת ישראל נ' רשות השידור (28.8.01), נפסק כי:

"חוקי המגן קובעים זכויות סוציאליות מינימליות לעובדים. החברה האנושית סבורה שזכויות מינימליות אלו הן כוח חיוני לעובדים שאין לאפשר לוותר עליו. יש להגן על העובדים. זהו הנימוק העיקרי לקוגנטיות של חוקי המגן. נימוק נוסף הוא המודעות של משפט העבודה לעמדת המיקוח החלשה של העובד. גישה זו מצאה לה ביסוס במשך כמה עשרות השנים לקיומו של משפט העבודה בישראל. בית הדין לא סטה מגישה זו במשך תקופה ממושכת וטוב שכך. יש חשיבות לכך שהמערכת המשפטית עמדה על נוקשות זו בתחילת דרכו של משפט העבודה. היה חשוב לבסס עקרונות אלו. כיום ההלכה מבוססת. ההגנה המוחלטת על זכויותו המינימליות של העובד היא עובדה קיימת".

44. ובע"ע (ארצי) 248/07 מדינת ישראל, נציבות שירות המדינה נ' תמיעדרבי, (25.11.07), שם נפסק, כי:

"זכויות מכח חקיקת המגן הינן בבחינת יסוד מכונן ביחסי עבודה, ויש להקפיד בשמירתן ובהרחבת תחולתן על כלל ציבור העובדים".

45. בטרם אפנה לבחון את יתר הפרמטרים הנדרשים במלאכת הבניית הענישה, אקדים ואתייחס לשאלת ריבוי העבירות ואכריע בשאלה, האם בנסיבות העניין, יש לראות בכל אחד מ-3 האישומים "אירוע אחד" או מספר אירועים.

לשאלת ריבוי העבירות

46. סעיף 40 י"ג לחוק העונשין קובע כי ככל שהנאשם הורשע בכמה עבירות המהוות אירוע אחד, יקבע בית המשפט מתחם עונש הולם לאירוע כולו, ויגזור עונש כולל לכל העבירות בשל אותו אירוע. מאידך ככל שהנאשם הורשע בכמה עבירות המהוות כמה אירועים, ייקבע מתחם עונש הולם לכל אירוע בנפרד, ולאחר מכן רשאי הוא לגזור עונש נפרד לכל אירוע או עונש כולל לכל האירועים; גזר בית המשפט עונש נפרד לכל אירוע, יקבע את מידת החפיפה בין העונשים או הצטברותם.

47. בית הדין הארצי התייחס בפסיקותיו לא אחת לשאלת החלוקה לאירועים. **בעניין חדוות הורים** הורשעו הנאשמים בשל העסקתם של שישה עובדים זרים שלא כדין במועד מסוים, ובית הדין אישר את קביעת בית הדין האזורי כי מדובר באירוע אחד. עוד נפסק כי יש לבחון את השאלה האם לפנינו אירוע אחד או מספר אירועים באמצעות "מבחן 'הקשר ההדוק' (דעת הרוב ב-ע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מדינת ישראל (29.10.14); להלן: **עניין ג'אבר**), לפיו כ'אירוע' אחד תיחשבה מספר עבירות שיש ביניהן קשר הדוק, דוגמת סמיכות זמנים או היותן חלק מאותה תוכנית עבריינית". בהתאם נקבע, כי בנסיבות אותו עניין, עבירות של אי העמדת מגורים הולמים ואי עריכת הסכמי העסקה ביחס ל-12 עובדים תיחשבה כ"אירוע" אחד.

48. בפסיקתו, הנחה בית המשפט העליון לבחון את כלל הנסיבות העובדתיות לצורך יישומו של "מבחן הקשר ההדוק", ובאמצעות "ניתן לבחון, למשל, האם ביצוען של העבירות מאופיין בתכנון; האם ניתן להצביע על שיטתיות בביצוע העבירות; האם העבירות התרחשו בסמיכות של זמן או מקום; האם

ביצועה של עבירה אחת נועד לאפשר את ביצועה של העבירה האחרת או את ההימלטות לאחר ביצועה, וכיוצא באלו נסיבות עובדתיות... בבחינת הנסיבות העובדתיות, מן ההכרח לבית המשפט להעמיד לנגד עיניו את השאלה האם השקפה על העבירות כעל כמה אירועים תהא מלאכותית, באופן שיגרע ממהות העניין בכללותו, או שלא ישקף את סיפור המעשה כהווייתו" (וראו בקשר לכך גם את ע"פ 5669/14 לופוליאנסקי נ' מדינת ישראל (29.12.15), בעמ' 612).

ומהכא להתם -

49. במסגרת כתב האישום, הורשעה הנאשמת ב- 3 אישומים בגין ביצוע 3 עבירות: אישום ראשון - אי תשלום שכר לעובד עד היום הקובע. לכתב האישום צורפה טבלה ובה שמות העובדים, חודשי העבודה בהם שולם השכר מעבר ליום הקובע ומספר ימי האיחור בתשלום - **סה"כ 170 יחידות עבירה**;

אישום שני - אי העברת כספים שנוכו ע"י המעסיק ליעדם בתוך 30 יום מהיום שבו רואים את השכר שממנו התבצעו הניכויים כמולן. לכתב האישום צורפה טבלה ובה שמות כל העובדים וחודשי העבודה שבהם הועברו הניכויים לפנסיה ולקרנות השתלמות באיחור - **סה"כ 359 יחידות עבירה** (בהתאם להודעת המאשימה בסיכומיה);

אישום שלישי - אי מסירת תלושי שכר. המאשימה צרפה לכתב האישום טבלה המפרטת את חודשי השכר לעובדת בשם איילת חפץ - **סה"כ 11 יחידות עבירה**.

50. האם העבירות המפורטות בכל אחד מ- 3 האישומים מהוות איפוא אירוע אחד או מספר אירועים, כמספר יחידות העבירה? בהתאם למבחן 'הקשר ההדוק', סבורני, כי יש לראות באירועים המתוארים בכל אחד מ- 3 האישומים כאירוע אחד (ובסה"כ 3 אירועים שונים), שכן ביחס לכל אישום, מדובר באותה עבירה שבוצעה באותה שיטה במסגרת אותה עמותה ובגין אותן נסיבות. יחידות העבירה ביחס לכל אישום, קשורות בקשר הדוק זו לזו ומהוות חלק מאותה תכנית עבריינית של הנאשמת.

51. לפיכך, יש לקבוע ביחס לכל אחד מהאישומים את מתחם העונש ההולם, ולצורך כך להתחשב בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

52. מזכיר, כי בהלכת חדוות הורים הובהר כי משמעות ההכרה במספר עבירות כ"אירוע אחד" אין משמעה כי מתחם העונש ההולם בגין מכלול האירוע יוגבל בעונש המרבי בגין עבירה יחידה, אלא רק כי מתחם העונש ייקבע ביחס לשילוב העבירות ולא בהתייחס לכל אחת מהן בפני עצמה. משכך, הן בעת קביעת מתחם העונש ההולם והן בעת גזירת עונשו הספציפי של הנאשם, תילקח בחשבון העובדה כי הורשע בביצוע מספר רב של עבירות. יחד עם זאת, לאור חריגותיו של הסכום המצטבר של הקנסות שהמאשימה ביקשה להטיל על הנאשמת - ₪ 209,240,500 (מאתים ותשעה מליון ומאתים וארבעים אלף וחמש מאות ₪), יש לקחת בחשבון את מצבה הכלכלי של הנאשמת ואת המשמעות שתהייה לקבלת עמדת המאשימה על המשך קיומה.

53. כאמור בפתח הדברים, לכל אחת מ- 3 העבירות נודעת חומרה יתרה, שכן מדובר בחוקי מגן הנמצאים

בליבת עולם העבודה, ואולם, אל מול חומרת העבירות, יש לשקול את נסיבותיה של הנאשמת, קרי, הן את הנסיבות הרלוונטיות למועדי ביצוע העבירות והן לנסיבותיה היום, והכל כפי שיפורט להלן.

54. הנאשמת משמשת כמוסד חינוכי לנערות מהמגזר החרדי אשר מוצאות בו לעיתים קרובות גם בית של ממש. משמיעת עדותם של עדי הנאשמת בפניי, התקבלה תמונה, כי הנאשמת נקלעה בשל ניהול כלכלי כושל למצוקה כלכלית, שהובילה להקפאת התקציב ממשרד החינוך, ולמעשה, לעצירת אספקת החמצן הדרוש לנאשמת כדי לקיים את עצמה.

55. מבלי להקל ראש באחריותם של בעלי התפקידים שהובילו את העמותה לעברי פי פחת מבחינה כלכלית, לא ניתן להתעלם מתרומתם הרבה והמכרעת של הרב מזרחי ורעייתו וכן של בנם, שהעיד בפניי. מהעדויות ששמעתי, עולה כי העמותה היא מפעל חייהם של הרב והרבנית מזרחי, אשר השקיעו את כל זמנם, מרצם, אונם והונם כדי להקים ולקיים בית ספר לנערות במצוקה.

56. דומני, כי למותר להכביר מילים בנוגע לחשיבות שיש לכך שמוסד חינוכי זה יוותר על מכונו וימשיך להוות בית חינוכי, ופעמים רבות בית של ממש, לנערות שלא שפר עליהם גורלן. זאת ועוד. מהעדויות שנשמעו בפניי, מזה כ-3 שנים העמותה נמצאת בהליכי שיקום כלכלי ועלתה על דרך המלך; היא מלווה ביעוץ ופיקוח חשבונאי צמוד ומקפידה על הוראות החוק בכל הנוגע לתשלומים והפרשות לעובדים. הליך שיקום זה, מן הראוי שלא ייפסק ולא יועמד בסיכון, ובמה דברים אמורים? הטלת קנס בגובה 209,240,500 ₪, כפי שביקשה המאשימה, תגדע באחת את פעילותה החינוכית החשובה של הנאשמת. סבורני כי למותר להכביר מילים על כך שהיא לא תעמוד בתשלום הקנס הנ"ל ובהיעדר יכולת לפרוע את החוב, תיאלץ לסגור את שעריה. מבחינת האינטרס הציבורי, ייפול נטל החינוך והטיפול באותן נערות על כתפי משלם המיסים, ובכך תושג מטרה הפוכה.

57. לשון אחר, בנסיבות העניין, הטלת קנס משמעותי שהנאשמת תוכל לעמוד בו, תוך כדי המשך הליכי השיקום בו היא נמצאת, ישרת היטב את האינטרס הציבורי: מחד גיסא, נשיאה בעונש הכספי ומאידך גיסא - המשך פעילותה החינוכית החשובה. מהו אם כן העונש הראוי במקרה זה?

58. בכל הקשור למתחם הענישה, סבורני כי במקרה זה, כי לאור חומרת העבירות, ריבויין, התקופה הארוכה היחסית בה נעברו ומספר העובדים שביחס אליהן נעברו מחד גיסא, אל מול הנסיבות שהובילו את העמותה למצבה הכלכלי, ובשים לב לכך שמדובר בפעל חיים חינוכי, פרי יוזמה ברוכה של הרב מזרחי ורעייתו, שהקימו את העמותה לשם שמיים, וכן לאור העובדה שמזה כ-3 שנים העמותה נמצאת בהליכי הבראה ומלווה באופן מקצועי ע"י משרד רואי חשבון, קיימת היתכנות נמוכה לכך שהעבירות תישננה, מתחם הענישה הראוי הוא בין 10% ל-40% מהקנס המקסימלי לכל אחת מ-3 העבירות.

העונש הראוי

59. בנסיבותיו המיוחדות והחריגות של תיק זה, כפי שיפורט להלן, החלטתי, להשית על הנאשמת קנס ברף התחתון של מתחם הענישה (10% מהקנס המקסימלי), וזאת בשים לב למצבה הכלכלי של העמותה, היותה בתהליכי שיקום והעובדה שמדובר בעמותה שהתועלת שבהמשך קיומה גדולה עשרות מונים על

התועלת שתצמח מקריסתה הכלכלית.

60. התרשמתי, כי הסבירות שהנאשמת תשוב לסורה, כעת משעלתה על דרך המלך והיא מלווה באנשי מקצוע מיומנים, קטנה ועל כן, על מנת שלא תחדל מלהתקיים, מן הראוי להשית עליה קנס שהיא תוכל לעמוד בו. שיקול זה נוגע, כאמור לעיל, לאפשרות השיקום שלה ולכך שסבורני, כי מבחינת האינטרס הציבורי, מן הראוי שהיא תמשיך להתקיים ולתת קורת גג חינוכית, ולעיתים משפחתית, לנערות שעתידן לפנייהן, ומן הראוי שהן עצמן תמשיכנה לקבל חינוך והכשרה לקראת הפיכת לאזרחיות נורמטיביות בחברה בה הן חיות.

61. במסגרת שיקולי, הבאתי בחשבון גם את העובדה שהחלטתי להיעתר לבקשת המאשימה ולחייב את הנאשמת, באמצעות מנהליה, לחתום על התחייבות להימנע מביצוע עבירות דומות למשך התקופה המקסימלית שנתבקשה - 3 שנים. כידוע, העיצום הכספי הנו רק רכיב עונשי אחד המצטרף לרכיב עונשי אחר והוא הטלת התחייבות על הנאשמת להימנע מביצוע עבירה. התחייבות זו מהווה כשלעצמה עונש של קנס מותנה, הגם שמדובר בעונש הקל שבעונשים הקבועים בחוק העונשין (ראו דברי כב' הנשיא (בדימ') א. גרוניס בדנ"פ 8062/12 מדינת ישראל המשרד להגנת הסביבה נ' חברת נמלי ישראל פיתוח ונכסים בע"מ, (2.4.2015) עמ' 9-10, פסקה 12.

62. לאור כל האמור לעיל, אני משית על הנאשמת את הקנסות הבאים:

בגין העבירות מושא האישום הראשון - ₪ 7,530;

בגין העבירות מושא האישום השני - ₪ 113,000;

בגין העבירות מושא האישום השלישי - ₪ 2,920.

אחרית דבר

63. סכום הקנס הכולל בסך של ₪ 123,450 יישולם ב- 20 תשלומים חודשיים, שווים ורצופים. מועד התשלום הראשון - 01.05.19 ויתר התשלומים בכל 1 לחודש קלנדרי עוקב. לא יפרע אחד מהתשלומים במועדו, תעמוד מלוא יתרת הקנס הבלתי נפרעת לפירעון מיד.

64. בנוסף, הנאשמת תחתום, באמצעות מורשה חתימה מטעמה, על התחייבות להימנע מביצוע כל אחת מ- 3 העבירות בהן הורשעה בתיק זה למשך 3 שנים מהיום, שאם לא כן, תהיה צפוי לקנס המרבי בגין כל אחת מהעבירות שתעבור.

65. הנאשמת תגיש, באמצעות באי כוחה, את ההתחייבות החתומה למזכירות בית הדין בתוך 30 יום מהיום. בהיעדר חתימה על התחייבות כאמור, אשקול להעמיד את הקנס הכולל על מלוא הסכום שנתבקש ע"י המאשימה.

66. המזכירות תשלח את גזר הדין וכן את ההתחייבות ואת שוברי התשלום למשרד ב"כ הנאשמת בדואר רשום.

ניתן היום, כ"ו אדר ב' תשע"ט, 02 אפריל 2019, בהעדר הצדדים.